

REGGELI HIRLAP

Ára 2000 korona

Péntek, 1925 december 18

Az ellenzék egysége

Vázsonyi Vilmos a parlamenten kívül nagy akciót indít meg a numerusz klauzusz érdekében

Az akcióba be akarja vonni Apponyit és több keresztény politikust is
A miniszterelnököt nem érintené kellemetlenül Vázsonyiék mozgalmá
Az ellenzék elégedetlen Bethlen miniszterelnök csütörtöki beszédével

Budapest, december 17

(A R. H. tudósítása.) A nemzetgyűlés csütörtöki ülése, amely napirend szerint az indemnítási vitának lett volna szentelve, lényegében teljesen a numerusz klauzusz kérdésének tárgyalásában merült ki. Sándor Pál szokatlanul élesen támadta a kultuszminisztert a numerusz klauzusz ügyében tett nyilatkozatai miatt. Nem kevesebb hevességgel szállt sikra a törvény eltörlése mellett Vázsonyi is, a következő szónokok is valamennyien a törvény eltörléséért szállottak sikra.

Annra éles volt a vita, hogy a miniszterelnök is szükségét látta annak, hogy a kérdésben felszólaljon.

Politikai körökben a miniszterelnök beszédét különbözőképpen ítélik meg. Vannak, akik nagy politikai elgondolást látnak a miniszterelnök beszédében, akik a szavak megválogatott kifejezéseiből azt a következtetést vonják le, hogy Bethlen István gróf felszólalásával határozottan elítélte a kultuszminiszter beszédét. A miniszterelnök felszólalása mindenestre azt igazolta, hogy a kultuszminiszter nem ért egyet a kormány elnöke. Mások, így különösen a fájvédők, de maguk a zsidó képviselők is elégedetlenek Bethlen István gróf válaszával, mert amíg a fájvédők határozott állásfoglalást sürgettek volna a numerusz klauzusz érdekében, addig Vázsonyi és környezetének éppen azért kellemetlen az ügy, mert a miniszterelnök azon kérdésére, hogy faj-e a zsidóság vagy nem, nem adott határozott, pozitív választ, hanem általános keretek között mozgott.

Munkatársunk kérdést intézett Vázsonyi Vilmoshoz, aki a következőket mondotta.

— A miniszterelnök, mint rendesen, most is elkerülte az egyenes választ. Azt hitte, hogy abban a kérdésben, hogy a zsidóság vallásfelekezete vagy népfaj, lehet aranykérdés. Így nem tudjuk mi csoda hát a zsidóság a megítélés szempontjából. Kétségtelennek tartom például, hogy azt a zsidót, aki a Ripka párthoz tartozik nagy embernek tartja.

Almásy László így nyilatkozik: — Azért foglalkozunk az egységes pártban a numerusz klauzussal, mert azt a népszövetség is elővette. A kérdés különben nyugvópontja jutott nálunk. A kérdés megítélése szempontjából két

ségtelenül különböző felfogások vannak az egységspártban, ezek azonban a párt egységét nem érintik.

Fabian Béla a következőket mondotta: — A miniszterelnök ur válasza félnyilatkozat, mert a kormány részéről csak Klebelsberg szokott egész nyilatkozatot tenni, de meg azért is, mert egyik oldalról hivatkozik egy meglevő törvényre, amely a zsidóságot népfajnak deklarálja, másoldalt pedig azt állítja, hogy a zsidóság felekezet.

Egyébként azt tartják, hogy a numerusz klauzusz kérdése nem került le a napirendről és még sokáig fogja foglalkoztatni a politikai világot. Politikai körökben sokat beszélnek arról

is, hogy Vázsonyi a parlamenten kívül is határozott akciót indít a numerusz klauzusz megszüntetése érdekében.

Ebbe az akcióba belevonják Apponyi Albert grófot és a keresztény politikusoknak igen tekintélyes részét és a mozgalmat, információink szerint, annyira kifogják szélesíteni, hogy a kormány nem fog kitérhetni a hírhedt törvény eltörlése elől.

Politikai körökben olyan nézet is van, hogy a miniszterelnököt ez az akció nem érintené kellemetlenül, sőt a maga részéről csupán azt várja, hogy az akció alátámaszsa tervének keresztültvitelét.

Az intézőbizottság pénteki ülésén dől el, hogy a szocialisták benn maradnak-e a demokratikus blokkban

Budapest, december 17

(A R. H. tudósítása.) Csütörtöki megemlékeztünk, arról, hogy a demokratikus szövetség körében válság jelei mutatkoztak. Vázsonyi a nemzetgyűlés folyosóján igen éles szavakkal fordult a szocialisták ellen amiatt, hogy a numerusz klauzusz kérdését egy improvizált interpelláció alakjában tették szóvá, holott ez sokkal fontosabb kérdés, amelyet interpelláció keretében megoldani nem is lehet. Vázsonyi Vilmos az ülés folyamán tett felszólalása alkalmával is megemlékezett a kérdéssel. Emiatt ugyanis a szocialisták meglehetősen viszályos hely-

zetbe kerültek, amelynek Peyer Károly kifejezést is adott a folyosón. Mindazonáltal ellenzéki körökben remélik, hogy ennek az epizódnak nem lesz a pártok egységére rossz befolyással. Értesülésünk szerint Szilágyi Lajos péntek estére összehívta a blokk intéző bizottságát. Az ülésen aktuális politikai kérdéseket akarnak megtárgyalni és tisztázni akarják a helyzetet a szocialistákkal. Bizonyosra veszik, hogy a fővárosi törvényhatóságban működő blokk továbbra is együtt fog maradni, még ha az országos politikában a polgári pártok és a szocialisták elválának is.

Remélik, hogy pénteken véget ér az indemnítási vitája

Eckhardt újabb három interpellációt jegyzett be a Petrichevich-ügyben

Budapest, december 17.

(A R. H. tudósítása.) Az indemnítási vitája, mint jeleztük, az ellenzék részéről is úgy volt kontemplálva, hogy csütörtök estére véget ér. Lendvay mulott, hogy ez nem történt meg, amennyiben háromnegyed hat órakor beszédének elhalasztását kérte. Rajta kívül aligha fog más felszólalni, bár némelyek tudni vélik, hogy Pakots József, Rassay Károly is fel akarják szólalni.

Mindenestre biznak abban illetékes körökben, hogy a nemzetgyűlés általános-ságban és részleteiben is elfogadja az in-

demnítási javaslatot, sőt elintézi a rokkanatadóra vonatkozó javaslatot is és szombatra már csak a harmadszori olvasás maradna.

Ez alkalommal még interpellációk is lesznek. Maga Eckhardt három interpellációt jegyzett be Petrichevich-Horváth Emillel kapcsolatban. Az egyik szövegét az állami építkezések ügyét, a másik a menekültügyi hivatal ügyvitelének a megvizsgálását fogja kérni, a harmadik Petrichevich-Horváth Emil báró ellen indítandó fegyelmi és bünvádi eljárásról fog szólni.

TÁRCAJEGYZETEK

A Janina elég szerény helyet foglal el a sorsjegyeknek a nyereménytárgyak értéke szerint tagozódó társadalmában, lévén a Janina egyszerű cigarettapapír. Nem kedveskedhetik tehát vásárlóinak negyvenlörös autóval s mindössze egy harmincmilliót érő aranylemezre számíthatnak mindazok, akik a finom és kevésbé finom trafikdohányt Janinába tekerve szívják. A Janina sorsjegyeknek a húzása tegnap volt s természetesen részt vett benne a barátom is. A neve nem fontos, annál jellemzőbb azonban esete a sorsjegyládra, amely e hónapban dühög.

A barátom egészen gyenge dohányos volt világlelétében s kizárólag csak kész cigarettát szívott. Két hónappal ezelőtt véletlenül tudomására jutott a Janina sorsjegyakciója. Azonnal beleesett a sorsjegyládra, aminek első tünete az volt, hogy egy forradalmi gáztussal szakitott a kész cigarettával. (Tudniillik Janinának takarékoskossá szemponjtából nem bocsájtottak ki külön sorsjegyeket, hanem a cigarettapapír borítólapjának belső oldalára nyomatták ki a sorsjegy szövegét.) A barátom tehát tekerésre adott a fejét s egyike lett a Janina sorsjegy legbüzsőbb gyűjtőinek. Természetesen minden sorsjeggyel együtt egy kis csomag cigarettapapírt is kellett vásárolnia s hogy veszendőbe ne menjen a papír, egyszerűen felemelte napi cigarettaadagját. Így azután végül tíz cigarettá helyett ötvenet szívott naponta, viszont a húzás napjáig sorsjegyeinek szá-

ma úgy megsaporodott, mint a tenger fővénye.

Am akármilyen tovább nyújtani ezt a történetet. Tény az, hogy a barátom sorsjegyet nem húztak ki. Nem ütötte meg a főnyereményt, ellenben a sok dohányzástól, amellyel nyerési esélyeit akarta megjavítani, kapott egy kisebb fajta nikotinmérgezést. Ezen tabula pedig — ahogyan Aesopus mondta egykor — azok okulására íródott, akik a becsületes munkával megkereshető garasok helyett a könnyű aranyak csalétká delibábját keresték. Persze, ez a tanulság ántit egy kicsit. Hiszen éppen azért "mbol a sorsjegymánia, éppen azért karnak minden áron aranytömböket nyerni az emberek, mert nincs meg a lehetőségük arra, hogy a biztos garakért dolgozzanak.

Karácsonyi ajándékképpen a Máv. tisztviselőkhöz is leérkezett a szorongva várt státuszrendezés. Persze ebben a rendezésben nincs köszönet. A magas miniszterium azonban nem akarta végkép elvenni a tisztviselők kedvét s a fu-kar kézzel mért fizetésemelésekért kel-mes meglepetéssel kárpótolta őket. Új címeket adott nekik. Az üzlethvezetőből üzletgazdátó lett, a főellenőrből főintéző, az ellenőrből intéző és így tovább.

Hiszen igaz, hogy a címek és rangok népe vagyunk. S bizonyos az is hogy a földkerekség összes országaiban együttvéva nincs annyi méltóságnak, mint nálunk. De hát a címkorságnak is van határa, amelyen túl a nem sokat jelentő címmel jobban esik a felemelt fizetés. Eppen azért úgy véljük, hogy az újon-

sült fő- és alintézők nem lesznek nagyon hálásak sorsuk intézőjének.

A csütörtöki városi közgyűlés négy évre évi huszonötmilliót szavazott meg az aggteleki cseppkőbarlang újépítésére. Ez az összeg bizony nem nagy, viszont igaz az is, hogy a barlang gondozása és világítványosságá való kiépítése nem Miskolc város, hanem az állam kötelessége.

Am ha ez az összeg nem is jelentős, még sem szabad kicsinyleni. Tavaly még az aggteleki barlang kiépítésének gondolata még csirájában szunnyadozott. Ma már ez a gondolat valóság, amelyet többé elaltatni nem lehet. Egész bizonyos, hogy az újépített aggteleki barlang zárándokhelye lesz az idegeneknek. S ha meggondoljuk, hogy ez az idegenforgalom Miskolcban keresztül bonyolódik le akkor nyugodtan lehetünk: ez az évi huszonötmillió olyan befektetés, amely rövidesen százszorosán megtérül.

Örülhetnek a danyivölgyi barlanglakók. A polgármester a közgyűlésen ismételt ígéretet tett, hogy a danyivölgyet áttelepíti a Vay-uti barlangba. Szép ez az ígéret, de ha jól emlékszünk, két évvel ezelőtt ugyanezt megígérte a polgármester, hogy két év múlva nem lesz egyetlen barlanglakó sem. Az ígéret — sajnos — nem teljesült. A danyivölgyiek ma is ott szoronganak az ember-telen odúkban. S ha örülnek is a legújabb polgármesteri ígéretnek, egész bizonyos, hogy sokkal jobban örülnének, ha ez az ígéret egyszer már meg is valósulna.

Miskolc, XXXIV. évf., 287. sz.